

ZSIGMONDY VILMOS

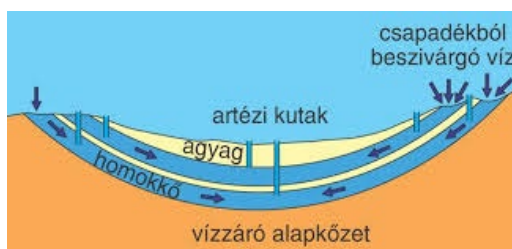
(1821-1888)

Zsigmondy Vilmos bányamérnök, a geotermikus kutatások úttörője, az artézi kutak fúrásának szakértője 1821. május 14-én született Pozsonyban. A selmeci Bányász- és Erdészakadémián szerzett diplomát, ahol kiemelkedően teljesített ásványtani, geológiai és bányaműveléssel kapcsolatos tantárgyakból egyaránt. Az itt elsajátított ismereteket kiválóan alkalmazta, hiszen rövid bányagyakornoki munka után már megbízták egy kőszénbánya vezetésével. 1846 májusában bányagondnökká és bányamérnökké nevezték ki Resicán (Románia), ahol 1849-ben a magyar kormány megbízásából az ő irányítása alatt gyártottak fegyvereket és lőszereket a hadsereg számára. Az 1849. augusztus 13-i világosi fegyverletétel után ezért Temesváron haditörvényszék elé állították, hat év fogságra ítélték és Olmütz várába zárták. Innen császári kegyelemmel szabadult 1950-ben. Csaknem kilenc éven át irányította Sándor Móríc gróf annavölgyi szénbányáját, majd Pestre költözött, ahol megnyitotta saját bányamérnöki irodáját. Ekkor jelent meg első könyve Bányatan címmel, amelyben már az **artézi kutak** fúrásának és a feltörő víz hasznosításának témakörét is tárgyalta. 1866-ban kezdte meg a harkányi artézi szökőkút fúrását. Munkája sikerrel zárult: „Alig lehet ezek alapján kétség, miszerint a meleg forrásokat egybekötő vonal egyszersmind azon repedésnek irá-nyát is jelöli, melybe a hévforrásokat tápláló vizek meghevítésök végett jutnak.” (Zsigmondy Vilmos: Tapasztalataim az artézi szökőkutak fúrása körül).

Hírnevét a margit-szigeti kutak megépítésével alapozta meg, melynek a kivitelezési munkálatait I. Ferenc József császár és király is megtekintette, de az ő nevéhez fűződik az alcsúti vagy a félíxfürdői (Románia) artézi kút fúrásának irányítása is. Zsigmondy kidolgozott egy tervet a budapesti Városliget megfúrására is. Az 1870-es években feltárt, 970,48 m mélységű artézi szökőkútból feltörő víz kalciumot, magnéziumot, ként és szénsavat egyaránt tartalmaz. A forrás vize először a Városligeti-tóba ömlött, azután átvezették alatta a mai Széchenyi Gyógyfürdő környékére, az ún. Nádor-szigetre, ahol hamarosan fürdőt alapítottak, hogy a kút vizét gyógyászati céllal is hasznosítsák.

Az 1870-es évek végén a kút-fúrások és a vállalkozása irányítását átadta unokaöccsének, Zsigmondy Béla gépészmérnöknek, ezután már csak tudományos és szakértői munkával foglalkozott. Zsigmondy Béla elsősorban az alföldi településeken folytatta az artézi vizek felszínre juttatását.

Zsigmondy Vilmos sikerei a tudományos közéleti szereplésére is hatottak. Tagja lett a Magyar Tudományos Akadémiának, a Magyar Földrajzi Társulatnak és számos egyesületnek is. Emberségéről árulkodik, hogy határozottan fellépett a bányászok özvegyeinek és árváinak segítése és ellátása ügyében. Mivel nemcsak tudományos, hanem közhasznú tevékenységeket is folytatott, számos kitüntetésben és elismerésben lehetett része: lovagkeresztet kapott és több bányaváros díszpolgára lett. Zsigmondy Vilmos 1888. december 21-én hunyt el, Budapesten. Munkásságának jelentőségét és kiválóságát mutatja, hogy a tiszteletére az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Zsigmondy Vilmos emlékérmét alapított 1967-ben, majd 80 évvel a halála után.

Források:

<http://joszerencset.hu/eletrajz/zsigmondy.htm>

<http://www.termeszetvilaga.hu/tv98/tv9806/kincs.html>

<http://akademikusok.tudomanytortenet.hu/index.php?page=1&sub=8&xid=180>

<http://tudosnapta.kfki.hu/historia/egyen.php?nanev=zsigmondy>

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1849_augusztus_13_a_vilagosi_fegyverletetel

Zsigmondy Vilmos: Tapasztalataim az artézi szökőkutak fúrása körül; Pest, 1871, pp.8.:

http://real-eod.mtak.hu/3825/1/ErtekTermtudKorebol_02_10.pdf

<http://www.szechenyifurdo.hu/tortenet>

Összeállította: Mező-Bónis Boglárka

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN